

Seznam příloh:

Příloha 1. : Modlitba asistenčního psa

Příloha 2. : An unusual guide dog

Příloha 3. : Vzkazy majitelů psů od společnosti Helppees

Příloha 4. : Ukázka kazuistiky z knihy Zooterapie ve světle objektivních poznatků

Příloha 1.

Modlitba vodícího psa

„Můj nový pane, svůj příchod k tobě pociťuji jako malou smrt. Vždyť smrt je jen krok do neznáma, proto se jí každý živý tvor tolik bojí. Můj zmatek pramení z toho, že nevím, co mne u Tebe čeká. Vyslyš proto, pane moje prosby, abych se tohoto strachu zbavil a mohl ti dobře sloužit. Především se můj pane, vyzbroj trpělivostí, protože moje služba ti ze začátku zcela jistě přinese rozčarování. Budeš-li mít pocit, že takto sis mě nepředstavoval, nepropadej trudomyslnosti. Dobře mne pozoruj a snaž se zjistit moje přednosti a nedostatky. Především znalost mých nedostatků je pro tebe důležitá. Budeš-li ji znát, naučíš se čelit nepříjemným situacím. Jsem živý tvor s duší dítěte, umím milovat, nenávidět, žárlit, bát se i podvádět. Umím mít radost z tvé radosti a rmoutit se z tvého smutku. Prosím tě, pane abys mě za každý dobře provedený úkol pochválil. Nebudeš-li se mnou spokojen, pokárej mě ostrým hlasem, ale nikdy mě nebij! Bití ve mně vyvolává hrůzu. Naučím-li se od tebe očekávat rány, stane se ze mě to, čemu lidé říkají „zkažený pes“. Prosím tě, pane, abys o mě všestranně pečoval, pravidelně krmil, venčil, česal. Budu-li nemocen nebo zraněn, pečuj o mě s láskou a buď ke mne ohleduplný. Určitě spolu prožijeme mnoho dobrého a zlého. Kvalita mojí služby bude úměrná kvalitě našeho vzájemného vztahu. A ještě jednu prosbu k tobě mám, pane. Pamatuj, že psí život je asi šestkrát kratší než lidský. Až budu stár a nebudu Ti moci sloužit, nech mne u sebe na dožití. A jestliže můj skon bude neodvratný, dopřej mi, pane, rychlou a bezbolestnou smrt. Pak se příliš nermuť! My psi žijeme krátce, ale o to rychleji se dovedeme množit. Jistě přijde můj nástupce, který poslouží stejně dobře jako já.“ (GALAJDOVÁ, 1999, s. 109)

Příloha 2.

AN UNUSUAL GUIDE DOG

Blind people often need specially trained dogs that help make their life easier. But what if they are allergic to dog hair or can't have a dog because of their religion? Now there is a solution – a horse! And there's one here in the Czech Republic.

Katrijn came to Prague almost a year ago. She's a mini horse, the same breed that is used for helping and guiding people in the USA. There are reasons why blind or handicapped people can't have a guide dog. „Muslims for example, can't have a guide dog because their religion considers dogs as 'dirty animals',“ explains the director of Helpes Zuzana Daušová.

Helpes is an organisation that trains guide dogs, but last year it became involved in a special pilot project to train a guide horse. It was the first of its kind in Europe.

When Zuzana saw a training video, using horses instead of guide dogs, the organisation decided to get one. „ I could see that it really worked“ Zuzana says. Although it took some time to get the appropriate (= suitable) horse, they eventually (= in the end) found one in the Netherlands.

A lifelong companion

But having a guide horse does come with some complications, of course. You can't have a horse, even a mini one, if you don't have a house with garden where the horse can graze, and also somewhere to stable it.

You need to also make sure you can take care of the horse for its whole life because they can live 30 or even 50 years. And remember, you can't take a guide horse everywhere like a dog, so a trip to the pub or a restaurant will be difficult. On the other hand, there are also advantages of having a mini horse. Can you imagine walking with a horse in a city? If you are physically handicapped (for example have problems

walking) this may be a very good support for you. You can lean on a horse, which you can't do with a dog.

Katrijn is now quite a celebrity in the Czech Republic and has appeared on several television shows. You might meet her in the centre of Prague, even inside a metro station. As Zuzana explains, she has to get used to being in all types of normal situations, like travelling on public transport, or going shops. (HARBICHOVÁ, in Bridge, s. 4)

Příloha 3.

1) Dobrý den paní Pirnerová,

Nedávno jste mě žádala, jestli bych Vám napsala něco o soužití s mým vodícím psem Bárou. Barču jsme dostali v listopadu 2009, takže jsme spolu už rok. Bára mi pomáhá každý den, ráno vodím syna do školky, odpoledne pak na kroužky a stíháme i aktivity ve znojenském TyfoCentru. Účastníme se různých besed a Bára vydrží v klidu ležet po celou dobu trvání besedy, dál chodíme na turistické výlety, kde se Bára pořádně unaví a vyblbne. Chodíme spolu i do divadla, tam se pro změnu prospí, vzbudí ji až závěrečný potlesk. Dokonce se nám podařilo domluvit s majitelem solné jeskyně ve Znojmě, aby Bára se mnou mohla jít až do jeskyně, dostane svou deku na zem, uvelebí se tam a relaxuje. Bára je první vodící pes ve Znojmě a tak se občas setkávám s nepochopením lidí v městské dopravě, ale i v obchodech nebo při venčení. Snažím se jim vždycky v klidu vysvětlit, že Bára je vodící pes a v čem všem mi pomáhá. Bára mi dokáže vyhledat a podávat bílou hůl a moc ráda jezdí autem, když vidí otevřený kufr, tak tam nadšeně skočí a těší se na cestování. Jsem moc ráda že ji mám, hodně mi usnadnila samostatný pohyb, dostanu se víc mezi lidi a můžu se i aktivněji věnovat synovi. Zapadla krásně k nám do rodiny a je jejím plnohodnotným členem, už si to bez ní neumíme představit. (in www.pomocnetlapky.cz)

2) Dobrý den.

Borku máme doma od neděle a dnes je středa. Filip, náš syn, byl vždy akční. Většinu dne proskákal. Neustále kopal nožičkami nebo aspoň máchal ručičkami. Dnes si nechá Filip položit nohy na Borku přes kolínka nebo rovnou celá chodidla. Zvládá být v klidu až 45 minut. Vždy měl úplně ledová chodidla a tímto způsobem je pomalu zahřívá. Například palec na pravé noze měl hodně teplý a i celá chodidla nebyla tak studená. Celý den je klidnější. Borka spí s Filipem v noci v postýlce. A myslím si, že spí déle a klidněji než, když spal sám. (in pomocnetlapky.cz)

3) *Milé tlapky,*

a je tu konec roku a naše milá povinnost, napsat pár řádků o našem životě s Harrym. Prožili jsme společně první vánoční svátky. Harry byl vzorný, lákadla v podobě různých pochutin zvládl „levou zadní“, přibrali jsme pouze my, Harry si drží svoji „hraniční váhu“. S holkama na Štědrý den rozdával dárečky, ten svůj si našel okamžitě :). Přes vánoční prázdniny, lenošíme doma, občas zvládneme nějakou návštěvu a to je pak Harry šťastný, když se společně vrátíme a on je zase ve svém domácím prostředí, z toho vyvozují, že se mu u nás líbí a je spokojený. Čeká nás ještě silvestr a s ním spojené dělobuchy a petardy, doufám, že i tuto nepříjemnou tradici zvládneme.

Harry s Eliškou pracují v pohodě, podávají tužky, hračky, pití a vše co je potřeba a hlavně se společně zvládnou svléknout bez pomoci. Anežce se v posledních týdnech zhoršilo bolení břicha a vyprazdňování a tak Harryho využíváme i více na masírování břicha i několikrát za den. On je spokojený a Anežce se uleví. Elišce olizuje bolavá kolínka bez mazání :) sám od sebe, stejně tak ruce a pusu. Rádi spolu odpočívají a mazlí se. Eliška byla poslední dny ve škole hodně unavená a vyčerpaná, s Harrym holky vyzvedáváme po obědě ve školní jídelně a pak si doma u pohádky relaxovali, odpočinuli a nabrali síly na další náročný den. Zasiláme i pár fotek – několik pracovních, mazlících, rozdávání dárků, líbačka pod jmelím, učení matematiky... no prostě několik okamžiků z posledních dnů.

V těchto svátečních dnech bych Vám za naší celou rodinu ráda poděkovala a popřála do Nového roku pevné zdraví, lásku, štěstí a optimismus.

Děkujeme.

Honlovi a Harry (in www.pomocnetlapky.cz)

4) Rok s Amorem

Tak už je to rok co máme našeho kamaráda a společníka. Pro děti je velkou oporou... Marušce pomáhá při epileptických záchvatech a teď momentálně, při zahřátí, protože máme problém udržet teplotu. Večer nechce jít Maruška spát dokud nebude mít Amora v nohách. Naposled když měla Maruška velký záchvat, Amor stál u ní, takže měla oporu a potom si na něj lehla. Zahřál ji a Maru pomalu na něm usínala, klidná, potom vypětí. Aneta si dělá canisterapii s Amorem, kdy se chce jim. Neříkám

ani jednomu teď půjdem dělat canis. Naučili se tak nějak si rozumět sami a beze mě. Takže když Má Anetka chuť na canis jde za Amorem a leží spolu, nebo přijde Amor k ní a sám si lehne. Je super, že když jdu s Anet na vycházku, že nemusím mít takový strach, že se sekne. Když jde s Amorem, tak jde pěkně a v klidu a i dokážem jít okolo telef. budky, což byl u nás problém. Tam jsme se vždy zasekly a potom byla konečná. Teď to s Amorem dokážem. Byly jsme na čertovské besídce. Amor byl středem pozornosti. Dospělým jsem vysvětlila, že nemohou Amora hladit, ale dětem s mentální retardací to tak nějak nešlo vysvětlit. Takže si ho to tam některé děti hladily. Ale zajímavé bylo, že Amor se o ty cizí děti nějak nezajímal. Pořád si hlídal Marušku a přišlo mě jak kdyby ji jedním okem sledoval. Když prošla s dětma okolo nás Amor věděl, že tam je a byl připraven, jakkoliv jí pomoci. Já jsem se naučila Amora využívat, aby mi podával věci, když mám migrénu. Hodně mi to pomáhá a nemám takové bolesti.

Zdravíme všechny a ještě jednou díky všem.

(in www.pomocnetlapky.cz)

Příloha 4.

VELEMÍNSKÝ (2007, s. 170 – 172) uvádí ve své knize zajímavou kazuistiku o chlapci, který byl ve věku 7 let odeslán k psychologickému vyšetření na doporučení lékařky a Speciálně pedagogického centra. Chlapec měl již jeden odklad školní docházky. Jeho otec pracoval jako technik, matka byla v domácnosti. Chlapec byl z první gravidity matky, těhotenství proběhlo bez problému, přirozenou cestou. Porodní váha byla 2 200g, délka 47cm. Hoch byl v inkubátoru 11 dní. Raný psychomotorický a řečový vývoj byl v normě. V roce 1992 se chlapci narodili bratři, dvojčata – chlapci.

Jeho diagnóza:

Elektivní mutismus, intelektová kapacita orientačně v horním pásmu průměru až nadprůměru, hypersenzitivita a sociální anxiozita, maladaptivita, akcentovaná, resp. disharmonická osobnost, organicita nezjištěna.

Hoch začal navštěvovat mateřskou školku v 5 letech. Nenavazoval sociální kontakty, nechtěl si hrát, jen stál a koukal. Později se začlenil do skupiny, ale nespolupracoval ani s dětmi ani s učitelkami. Tvrdil, že se mu v mateřské školce líbí, přesto však stále nemluvil. Matka uváděla, že jako malý se lekl bouřky, později až hystericky reagoval na kapku krve, bál se všeho nového. Chlapec byl velmi tvrdohlavý, byl schopen se vztekat, až zmodral a nemohl dýchat. Když si rodina pořídila psa, začal ho napodobovat, štěkal na jiné děti, také zvukově napodoboval kočky. Když se narodili další dva chlapci, matka si nevšimla, že by žárlil, většinu času jí s nimi pomáhal. Později po bratrech chtěl, aby ho poslouchali, ačkoli on sám byl neposlušný. V mateřské škole se chlapec nějaký čas pomočoval. Test školní zralosti byl úspěšný, avšak kvůli sociální nezralosti a jeho komunikační poruše mu byl odklad doporučen.

Dítěti byl sestaven psychoterapeutický plán na základě pozitivní psychodynamické terapie a kognitivně behaviorální terapie. Hlavním cílem bylo navázat vztah s terapeutem, v jehož rámci by bylo možno stimulovat a rozvíjet řečovou komunikaci. Při sezeních byla přítomna jeho matka a s jejím souhlasem i terapeutický pes. Chlapec na fenu reagoval velmi pozitivně, rychle se s ní spřátelil, na terapeutická sezení se těšil a začínal plnit terapeutovy úkoly. Začala se rozvíjet neverbální komunikace, terapie posléze zahrnovala rolové hry na

různá zvířata. Matka referovala každých 14 dní o chlapci, u kterého byl znát malý pokrok, jenž se však neprojevoval v oblasti verbálního chování. Po osmém sezení matka sdělila, že chlapec mluvil na veřejnosti, v mateřské škole, což byl první úspěch. Po čtyřech měsících psychoterapie se blížil začátek školního roku, na otázku, zda se těší do školy, odpovídal kývnutím. Zlepšil se oční kontakt a byl na něm znát větší zájem. Při 11 návštěvě bylo sděleno chlapci na terapii, že musí na fenu zavolat, jinak k němu nepřijde, chlapec to odmítl, fena nepřišla, na chlapci bylo vidět zklamání. Chlapec se nakonec osmělil a na zvíře zavolal. Chlapec začal verbálně komunikovat, ale jen s fenou. Matka začala být nervózní, na každém sezení kárala chlapce za jeho mlčenlivost. Terapeut ho omlouval, že to nevadí, že si brzo spolu určitě popovídají. Na jednom sezení začala matka syna přemlouvat, aby promluvil, chlapec se po dlouhém přemlouvání osmělil a začal mluvit o feně. Nástup do školy se povedl, chlapci se ve škole líbí a našel si kamarády.

Využití psa jako koterapeuta u elektivního mutismu je velmi případné. Došlo k odstranění psychických a komunikačních bariér. Pes dokáže léčbu urychlit a prohloubit.